

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Adunarea „Asociației” la Deva.

Adunarea »Asociației«, ce s'a ținut Duminecă și Luni la Deva, a fost una dintre cele mai isbutite, bogată în rezultate, ear' sărbările ce s'au aranjat din acest prilej au fost foarte frumoase. Spiritul și însuflețirea românească au predominat în aceste zile de sărbători naționale.

Ceea-ce trebuie să ne înveselească cu deosebire este împrejurarea, că la adunare au luat parte mulțime de țărani, pentru cari s'a dat Duminecă o petrecere populară, unde s'au împărțit premii în bani, apoi s'au împărțit și cărți între popor, ear' în ședințe s'a hotărât, că »Asociația« să spriginească cărțile populare, ca ele să se poată lăți în popor, lăzindu-se prin ele lumina și deșteptarea.

În veselie și însuflețirea românească însă s'au mestecat și două întâmplări neplăcute, făcute de »iubiții« nostri compatrioți maghiari.

Domnii Unguri dela comitat adevărat n'au voit să lase ca adunarea să se ție în sala comitatului, a cărui palat este zidit în partea cea mai mare cu bani românești. Atât de tare ne iubesc ei...

De altă parte Duminecă noaptea câțiva Unguri au murdărit cu cerneală și ouă clocite pereții de către drum ai școlii române. Și-au arătat prin aceasta de nou ura, ce o au față de tot ce e românesc, dar' totodată s'au și blamat înaintea lumii: oameni culti, oameni de simțăminte nobile nu fac astfel de lucruri, de cari Maghiarilor numai rușine le poate fi.

Frumoasa adunare a decurs astfel:

Sosirea și seara de cunoștință.

Comitetul central din Sibiu a sosit Sâmbătă la 1 ciaz d. a. cu trenul dela Vinț, însoțit de mulți oaspeți. La gară a fost primit de fruntașii deveni, în numele cărora i-a salutată protopopul Devei, George Romanul.

Seara a fost o întrunire frumoasă a celor sosiți, peste 200 de fruntași, doamne și domni, veniți din toate părțile. Aici s'au ținut toaste și cei întruniți și-au petrecut vesel până târziu.

Ședința I.

Duminecă s'a ținut ședința dintâi. Înainte însă lumea a mers la biserică.

Serviciul d-zeesc a fost celebrat de 5 preoți, în frunte cu protopopul Papiu, și a cântat corul bărbătesc condus de învățătorul T. Roșiu. La 11 ore a urmat în biserică ședința primă.

Biserica era îndesuită de lume. Mulți țărani din toate satele din jur au fost de față.

Ședința a decurs astfel: Preș. Dr. Pușcariu vestind cu părere de rău că dl preposit I. Moldovan, n'a putut veni, începe un interesant cuvânt de deschidere.

În el aruncă o privire asupra trecutului, apoi zice:

»În ceea-ce privește »Asociația« noastră, fără îndoială în timpul de 25 de ani, ea s'a dezvoltat în mod natural în toate direcțiunile, luând un avânt îmbucurător în interesul literaturii și culturii poporului român.

Un cuget, un simțământ este ceea-ce a condus și de astă-dată la această frumoasă adunare tot ce este mai ales și mai distins în sinul poporului român. Ați venit, domnilor, din apropiere și din depărtare să participați la această festivitate înălțătoare de suflet, să contribuiți la mărețul scop al ridicării culturii poporului român și să lucrați în interesul literaturii române. Deci vă salut și din inimă vă zic: bine ați venit!»

Arătând apoi, că literatura și cultura sânt tărnia unui popor, așa că cu drept cuvânt se zice, că »știința este putere«, continuă:

»Cercetând cum am stat noi Românii în trecut cu acești factori de viață, cu întristare aflăm, că numai târziu am intrat în lupta nobilă pentru cultură și această întârziere nu s'a întâmplat din vina noastră, cât mai mult din cauza împrejurărilor nefavorabile, în cari am trăit. De sine ni-se naște întrebarea, cum noi, cari ne-am întârziat atât de tare și n'am ținut pas încă dela început cu progresul cultural și al literaturii ca alte popoare din jurul nostru, nu am pierit din rîndul lor, contopindu-ne în ele? Eată și răspunsul la această întrebare: Poporul român după firea lui este bun, pațnic, inteligent și îngăduitor. Aceste însușiri prețioase ale lui i-le-a conservat religiozitatea lui, dezvoltată în mod armonios cu simțămintele naționale și patriotice, cari ca tesaur scumpe are rădăcini în inima poporului român. Până la »plinirea vremii«, când poporul român a putut recurge și la alți factori culturali, religiunea a conservat în el aceste virtuți nobile, cari fac cultura adevărată. Bisericile noastre naționale i-au conservat poporului român tradițiunile, obiceiurile și moravurile lui strămoșești și prin ele caracterul național.

Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, poporul român a ajuns în condițiuni culturale mai favorabile și mai ample. Între factorii, cari sânt puși astăzi în serviciul direct al culturii naționale și sânt chemați a contribui la dezvoltarea și îmbogățirea literaturii române este în prima linie »Asociația« noastră pentru literatura română și cultura po-

porului român, care înainte cu 39 ani s'a înființat de bărbați vrednici ai neamului nostru învăpăiați de dorul sacru a vedea pe conaționali lor și pe întreg poporul român în condițiuni de viață mai fericite.»

După vorbirea de deschidere s'a ridicat dl avocat Francisc Hosszu Longin, și în numele Românilor din Deva a salutată adunarea în o vorbire frumoasă, încheiând astfel:

»Iubirea de neam și dorul de a ridica cultura noastră națională ne vor însufleți și aici, ca să ne împlinim sacra datorință ce o avem față de poporul din care facem parte. În munca aceasta nobilă să ne conducă înțelepciunea, desinteresarea și înțelegerea frățească.»

A mai salutată apoi »Asociația« dl Iosif Vulcan, care dimpreună cu dl Dr. I. Mihu dela Orăștie a fost trimis de către Societatea de teatru, din adunarea dela Seliște, la adunarea din Deva.

Dl Vulcan a zis următoarele:

»În mijlocul strălucitelor sărbători din Seliște ale »Societății pentru crearea unui fond de teatru român«, un moment de sublimă emoțiune a fost acela, în care ni-s'a tălcuit salutul »Asociației«.

Inimile noastre vibrează încă și acuma de impresiunea bucuriei, că astfel cele mai de frunte două societăți culturale românești din patrie, apropiindu-se tind a crea între ele o legătură mai intimă și-și dau mâna să lucreze în armonie pentru atingerea scopului ce și-au fixat.

Această legătură este cu atât mai salutară, căci scopul li-e același. Atât »Asociația«, cât și Societatea pentru teatru au pe steagul lor inscripțiunea: »Literatura română și cultura poporului român«.

Deosebirea între ele este numai aceea, că »Asociația« are un program mai vast, ea îmbrățișează toate ramurile de propășire, câtă vreme Societatea pentru înființarea teatrului vrea să înființeze o singură — poate cea mai accesibilă — părgie pentru răspândirea culturii naționale.

»Asociația« are menirea de a sprigini toată literatura, ear' Societatea teatrului și-a rezervat numai o parte, literatura dramatică; »Asociația« stăruie pe diverse căi pentru cultura poporului, ear' Societatea voește să facă aceasta îndeosebi prin teatru.

Prin cercul seu mai larg de activitate »Asociația« pare un copac mare; ear' Societatea teatrului îi este ramul cel mai vînjos. »Asociația« e mama, ear' Societatea e fiica ei. Legătura între ele e atât de firească, încât e peste putință să nu se iubească și să nu se sprigine.

Conștie de însemnătatea acestei legături, Societatea pentru fond de teatru

român vine — prin mine și prin colegul dl. Dr. Ioan Mișu, delegații comitetului — să strângă cu stimă și dragoste mâna ce 'i-s'a întins. Și închinându-și steagul în fața steagului »Asociațiunii« mame, salută cu respect această importantă adunare, urându-i succes deplin.

Toate vorbirile au fost primite cu însuflețite aplauze, ear' după ele a urmat continuarea lucrărilor. Ședința I. a fost scurtă. S'au ales comisiile, cari să-și dea seamă asupra lucrurilor »Asociațiunii«. Astfel s'a ales o comisie de 5 pentru examinarea raportului despre starea »Asociațiunii« și despre mișcarea literaturii; o comisie de 3 pentru examinarea socotelilor (financiară); a treia comisie s'a ales pentru raportul asupra regulamentului bibliotecilor populare și în sfârșit s'a mai ales o comisie pentru încasarea de membri noi.

Cu acestea ședința se încheie, ca comisiile alese să poată lucra.

Banchet, petrecere populară și concert.

După prânz a urmat banchetul, la care au luat parte la 300—400 de oameni. Fișpanul n'a fost, *măniat fiind, pentru-că invitarea 'i-a fost adresată românește (!)* La banchet s'au ținut mai multe toast. Între alții vicarul Dr. Pușcariu a toastat pentru Maiestatea Sa, Canonicul Dr. Bunea pentru comitet, apoi Tilea, Dr. Mănoiu etc. A vorbit și vestitul inspector de școli șovinist, Réthy, zicând între altele, că *Românii au drept să se cultive în limba lor națională și totodată 'și-a arătat în cuvinte iubirea față de Români.* Aceasta apoi n'ai grije, că s'a potrivit cu întâmplarea de noaptea, când compatrioții de-ai d-sale au murdărit și batjocorit școala română.

După banchet s'a ținut petrecerea populară în curtea bisericii. Aici mai multe grupe poetice de călușeri țărani din satele vecine au jucat călușerul, conduși de vătafii lor; țărani bărbați și femei erau îmbrăcați în frumoase și ferulate porturi.

Seara s'a dat un minunat concert, despre care, precum și despre ședința a II-a etc. vom scrie în nrul viitor.

ÎNSEMNĂTATA ROMÂNISMULUI. Noua revistă vieneză »Der Volksfrieden«, ocupându-se de „înfrățirea“ dela Arad, scrie între altele:

„Românismul este un factor însemnat în Austro-Ungaria și Europa-de-răsărit și dacă 'i-s'ar da locul ce 'i-se cuvine, această ar avè cele mai binecuvântate roade nu numai pentru monarhia noastră, ci pentru întreaga Europă“

Foile despre „Asociațiune“.

Toate ziarele noastre au salutată în articoli primi adunarea generală a »Asociațiunii« dela Deva și din acest prilej și exprimă dorința, talmăcită și de noi, ca »Asociațiunea« să se ocupe mai cu dinadinsul cu cultivarea și luminarea țeranului român.

Între altele »Gazeta Trans.« discută lucrul aceasta în primul nrului seu de Duminecă și cere ca »Asociațiunea« să lucreze pentru popor, amintind și unele mijloace și căi spre ajungerea acestui scop, cum sânt bibliotecile populare, cabinetele de lectură, corurile de plugari etc.

»Asociațiunea« — scrie »Gazeta« — numai atunci își va pute ajunge înaltele sale scopuri, când din toate puterile își va îndrepta stăruințele sale în direcțiunea aceasta. Poporul și earși poporul să-1 avem înaintea ochilor, căci el este forțăreața noastră, el este zidul cel viu de apărare și când vom avè un popor luminat, un popor conștiu de vrednicia sa și însuflețit pentru marile idealuri ale culturii și științei, nu va mai exista putere pe rotogolul pământului, care să ne impedece în calea noastră spre mărire și progres.

Patria mântuită. Guvernul maghiar a detras de curând debitul postal ziarului slovac din America, intitulat „Amerikan Slovenski“ din motivul, că scrie prea multe articole „în contra ideii de stat maghiar“. Prin urmare, patria e de nou mântuită.

„Székely nemzetű szövevény.“
Decad și pier Sécuii, cu toate forțările patrioților de a-i ajuta. Eată cum lamentează un ziar maghiar :

„Țeranul sécuii e în mare sărăcie și decade repede în privința morală și materială. Emigrează și se

face Român, fetele 'i sânt amenințate cu mari pericole, pământul puțin nu 'și-l poate cultiva în lipsă de credit cinstit: sângele sécuiesc se prăpădește. Cercurile oficiale nu se interesează de el.....

Acum se face mișcare pentru înființarea unei mari bănci sécuiesti, cu titlul de mai sus, cu ajutorul căreia să se ajute și scape de peire Sécuii. Slabă nădejde.....

Frățietatea maghiară — respinsă.

Anul trecut Láng Lajos, a scris într'o broșură, că ar fi bine ca politica maghiară să se apropie de Slavi din Austria, să încerce o alianță sau înfrățire cu acestia, în deosebi cu Cehii, contra Germanilor austriaci. Tot ideea aceasta a amintit-o nu de mult Tisza István la dezbaterile proiectului de budget.

Ideea aceasta o combate, respingând ori-ce alianță sau înfrățire cu Maghiarii, politicianul ceh Spacil Bystricky în »Nouvelle Revue Internationale« din Paris.

Trebue de altcum să știm, că de mult timp nu li-s'a spus Ungurilor adevăruri așa de crude în o foaie mare europeană, cum le spune aci Bystricky. El arată, că o înfrățire cu Maghiarii nu se poate, câtă vreme ei urmăresc o politică volnică și de maghiarisare față de naționalități, căci a te alia sau înfrăți cu apăsătorii popoarelor este o politică necinstită.

Eată unele pasaje din articolul politicianului ceh:

»Maghiarii așteaptă dela o alianță cu Cehii, să-și poată realiza planul lor favorit, crearea statului maghiar unitar. Sub aceasta ei înțeleg maghiarisarea Slovacilor, Rutenilor, Sârbilor, Croaților, Românilor și Sașilor, cu alte cuvinte ei vreau, ca locuitorii Ungariei de acum să fie de limbă maghiară.

»Afară de aceasta Maghiarii s'au dat de un secol, ca în privința politică să-și valideze puterea în afacerile monarhiei. 'Și-au arogat drepturi, de cari nu ușor vor abziece.

„Ideea maghiarisării forțate este o boală națională, care abia se poate vindeca. Programul politicii maghiare este o volnicie fără considerații, care nu-și are părechea nicăiri în Europa.....

FOITA.

Toderică.

Poveste de Constantin Negruzzi.
(Urmare).

A doua zi și în zilele următoare, Toderică a câștigat o avere strașnică. Îndată s'a mutat dela tractir într'un palat mare, unde din vreme în vreme da baluri strălucite. Cele mai de soiu cooane se sfădeau printr'o singură ochire a lui; la masă avea totdeauna cele mai bune vinuri, și casa lui era capiștea desfătărilor. După-ce a petrecut unan de zile, jucând cu chibzuială când cu cărțile cele blagoslovite, când cu celelalte, a hotărât să-și răsbune cum se cade, pungind pe cei mai mari boieri. Pentru acest sfârșit, prefăcând în juvaeruri cea mai mare parte din banii sei, 'i-a pofțit a doua zi după sfântul George la un bal mare, care avea să se sfârșească cu un banc din cele mai zarife. Acei ce n'aveau bani, au

luat cu dobândă dela Jidovi; ceialalți au adus și câștigurile moșilor cele primiseră de cu seară și tot ce mai aveau; Toderică 'i-a ras pe toți și peste noapte s'a făcut nevăzută cu aurul și cu juvaerurile.

De atunci a hotărât să nu joace cu cărțile cele blagoslovite, decât cu jucătorii cari jucau necinstit, simțindu-se îndestul de tare ca să-și dea piept cu ceialalți. A umblat prin toate orașele pământului, câștigând pretutindeni și cheltuind pe ori-ce găsea pe placul seu. Cu toate acestea, aducerea aminte a celor doisprezece coonași îl supăra neîncetat și îi învenina toate plăcerile.

Într'una din zile, hotărî ori să-și scape din muncă, ori să se peardă și el cu ei. Pund acest gând, a purces să se ducă la Iad cu'n toiag în mână și cu'n sac d'a spinare. Sosind la tîrgul Ocnei, s'a coborît într'o ocnă părăsită, care 'i-o arătase o babă vrăjitoare, și s'a dus, s'a dus, s'a tot dus pe sub pământ, până-ce a ajuns la poarta Iadului.

— Cine ești tu? — îl întrebă împăratul adâncului, după-ce îl aduse înaintea lui.

— Eu sânt Toderică, jucătorul de cărți.

— Ce dracu cauți aici?

— Cinstite Scaraoțchi! — zise Toderică, — de socoți că este vrednic cel atâtîu jucător de pe pământ să joace cu tine cărți, eată îți fac o propunere. Să jucăm amândoi, și pentru toată cartea ce-ți voi bate, să am voe a-mi alege câte un suflet din împărăția ta și a-1 lua cu mine. Una măcar de-mi vei bate tu, să-mi iei sufletul și să fie al tău în vecii vecilor.

Intru auzul cuvintelor acestora, Scaraoțchi trânti un hohot de ris de se cutremurată păreții iadului și se spăriară toți dracii. Apoi întorcându-se către Toderică:

— Pe semne n'ai femeie și copii, — îl întrebă?

»De altcum se nu tainuim lucrul, Maghiarii ca aliați ai nostri nu ne-ar pute fi spre nici un folos intru obținerea postulatelor noastre naționale. Puterea Maghiarilor e numai la aparență și n'au se și-o mulțumească decât spriginului Germanilor și conivenței Curței vieneze, ce în interesul propriei siguranțe o exercită față de ei, și îndeosebi urei dintre Germani și Slavi.

Să examinăm posibilitatea unei alianțe ceho-maghiare.

Politica maghiară în parlament e reprezentată prin majoritatea deputaților. Din cine constă însă această majoritate? Din mai mult de cincizeci Slovaci, Români și Sârbi renegați, și aproape din 40 de deputați Croați, cari însă sunt neputincioși. În opoziție însă aflăm pe aceia, cari după naștere și educație sunt Maghiari veritabili, bogăți, intransigenți, cari în morțiș la patria lor și nu ar sacrifica nici-când nimic ce ei consideră drept condiție a perennării rasei lor. Intre astfel de împrejurări numai cu membrii majorității ne-am pute alia. Dar' acestia aproape toți sunt Slavi renegați și astfel ar trebui să ne aliam cu acești Slavi în contra Slavilor oprimați, adică în contra fraților nostri slavi.

Resumând toate, o alianță ceho-maghiară ar fi politică nebună, anti-slavă și înainte de toate necinstită.

De peste săptămână.

Din Beiuș. — Din Bucovina.

Un lucru vrednic de luat aminte, dar' totodată pentru noi neplăcut, s'a petrecut săptămâna trecută în Beiuș. Aici și-au ținut adunările mai multe însoțiri ungurești, la cari au luat parte și unii Români, chiar unii profesori dela gimnasiu etc. Aceasta e un lucru prost din partea lor, dar' nu e așa trist pentru noi, cum sa'r crede, de oare-ce cei-ce și-au petrecut cu Maghiarii nu mult numără între Români și nu multă treabă ne fac. Sunt uscături, ear' uscăturile puțin numără în verdeața pădurei... De altă parte e lucru de ris, că foile maghiare se laudă, că Românii au luat parte la adunările lor din Beiuș. Sărmanele! se laudă cu uscături...

În Bucovina nu mai înceată prigonirile împotriva Românilor naționaliști, dar' cu deosebire împotriva vrednicei foi din *Cernăuși*, »Patria«. Din foaia aceasta mereu se confiscă articolii, așa că cu nrul din urmă s'a ajuns la a 26-a confiscare. Numai înainte!...

— *Pas si bête*, — răspuse Toderică, — dar' las' vorba. Spune, joci ori ba?

— Bucuros, — zise Scaraoțchi suflecându-și mânecele, și ceru masă și cărți.

Pe loc un drăcușor mititel și frumușel ce împlinea slujba de jochei (cio-coiu), pregăti toate cele trebuitoare.

— Ce vrei, ferbli sau, banc? — întrebă Toderică.

— Ferbli, — răspuse stăpânitorul tartarului; — știu că la banc se încap multe șulerii.

S'au pus la joc.

Toderică bătând cartea dintăiu, a cerut sufletul lui Ștefănică Gândul (unul din cei doisprezece pe cari voia să-i scape) și primindu-l l'a pus în sac; asemenea și pe al doilea și al treilea până la doisprezece, și luând sufletele le-a pus toate în sac.

— Dacă întunecata voastră strălucire, — a zis Toderică, — voește să mai urmăm jocul, eu sunt gata.

DIN LUME.

Transvaal și Anglia.

Transvaalul este o țerișoară în Africa-de-mează-zi, locuită de poporul Boeri (Buri), de obârșie olandez. Ea are president pe Krüger, dar' e încâtva atrănătoare de Anglia. Transvaal are mine bogate de aur și pentru lucrarea acestora au năpădit-o mulți străini, mai cu seamă Englezi. Acestia cer drepturi politice deopotrivă cu Boerii și Anglia le ține parte. Din cauza aceasta s'a ivit o încordare între Anglia și Transvaal, care poate să se sfârșească cu războiu, dacă Boerii nu vor da drepturile cerute de străini și de Anglia.

Știri mărunte.

Pașa Djelaleddin, șeful poliției turcești secrete, s'a reîntors la Constantinopol din călătorie sa din Europa, aducând cu sine 8 Turci tineri și un Armean cari toți au fost membri ai comitetului revoluționar. Ei s'au întors în Turcia, după-ce Sultanul li-a promis deplină iertare.

Foaia »Vosische Zeitung« scrie, că în contra împăratului Germaniei se proiectase un atentat, pe când se afla în ținutul Rinului. Pentru siguranța persoanei împăratului s'au luat măsuri extraordinare. Știrea aceasta o întărește și »Kölnische Zeitung«.

Țarul a însărcinat, după cererea prințului Ferdinand, pe colonelul de stat-major Jevantșin cu o misiune specială în Bulgaria, spre a cunoaște mai deaproape armata bulgară. Colonelul Jevantșin a sosit zilele acestea la Burgas, venind din Odesa.

Principele Muntenegrului Nichita însoțit de soția sa și de prințul Mirco, au sosit în Constantinopol, să cerceteze pe Sultanul. În absența principelui guvernează principatul Danilo, ca regent. Scopul călătoriei lui Nichita e să iee un împrumut și afacerea regulării graniței. Se zice că scop politic nu are.

SCRISORI.

O frumoasă sərbare.

Borșa, 15 August n. c.

Depunerea petrei fundamentale a nou zidindei biserici gr-cat. din Borșa, s'a făcut în 30 Iulie st. n. cu solemnitate frumoasă. Biserica va fi de piatră, în lungime de 31 metri, lățime 12 metri și înălțimea turnului cu crucea la olaltă 32 metri — și va fi în preț de 20.000 fl. v. a. În ziua sus numită mai întâiu s'a

— Prea bine, — răspuse Scaraoțchi, care vărsa sudori de năcaz; dar' — aici este nu știu ce miros greu, ian să eșim puțin pân' afară.

Asta era numai ca să scape de Toderică, căci cum a pășit el pragul cu sacul de-a umere, Scaraoțchi a și strigat să pue zăvoarele și lăcățile.

Rămâind afară, Toderică băgă mâna în buzunar și ca un posnaș ce era scoase un condeiu de cretă, care-i slujia la cărți, și sub inscripția vestită:

Lasciate ogni speranza voi ch'entrate, însemnă pe grozavele acele porți de aramă, o mare cruce, așa:

(Șese luni de zile până-ce creta se roase de coteala aramei, Iadul rămase încuiat. Nu putu înghiți nici un suflet

slujit sfânta liturgie sub pontificatul protopopului tractual Sabin Coroian, împreună cu preotul local Ioan Bochiș și Nicolae Bone, preot în Sinteiu. La sfârșitul liturgiei, preotul local în predica sa a arătat însemnătatea solemnității și a documentului — scrisoarei, — care s'a depus în fundament, și a salutat poporenii, îndemnându-i la solidaritate.

După acestea tot poporul s'a dus la noua biserică, care e ridicată până la o înălțime de 5 metri din pământ. În ordine frumoasă a încunjurat groapa asupra căruia va fi ridicat pristolul sau sfântul altar, sub care s'a depus pe timpuri necunoscute documentul sau scrisoarea memorativă. Conform ritului nostru bisericesc s'a făcut sfințirea apei cu care s'a stropit groapa și cei din față, după care sub cerul senin a rostit protopopul tractual Sabin Coroian ca comisar episcopesc o predică însuflețitoare, arătând intencimea neamului românesc din trecut în paralel cu luminarea lui de astăzi. Sfirșindu-se ceremoniile rituale, la 2 ore după amiază a urmat prânz comun, întrunindu-se o cunună frumoasă de oaspeți la masă. Aici s'au ținut mai multe toast. După masă la 6 ore seara s'a început petrecerea cu joc, la care au luat parte o mulțime de oaspeți, durând această voebună până în dalba dimineață.

Venitul petrecerei a fost 133 fl. 55 cr., din cari subtrăgându-se spesele de 53 fl. 93 cr., a rămas un venit curat de 79 fl. 62 cr. în favorul bisericii.

Mare surprindere ne-a făcut poporeanul român din parochia Giula, Partenie Biriș cu soția sa Raveca Muntean, cari, ca să aibă și ei parte spirituală în noua biserică, au numărat 100 fl. v. a. care sumă nu se cuprinde în venitul sus amintit de 133 fl. 55 cr. De D-zeu, ca mulți Români economi să aibă urmași însuflețiți spre a jertfi din prisosul lor pentru asemenea scopuri, ear' din parte-ne primească mulțumită și recunoștință.

Cu această ocaziune aducem mulțumită publică distinșilor domni, cari ne-au onorat cu suprasolvirile marimonioase:

Baroneasa Bánffy Daniel, Cluj 5 fl.; Baron Bánffy Ernő, Borșa 15 fl.; contele Teleki Ferencz, Posmuș 5 fl.; Petru Pop, Borșa 3 fl.; Ioan Boros, notar cerc., Juc 1 fl.; Aurel Pop, preot, Juc

și hămeșiți de foame, dracii abia suflau. Pagubă că Toderică n'a avut la el o daltă în loc de cretă, ca să poată săpa mântuitorul semn!)

Purcezând dela Iad, Toderică a mers, a mers, a tot mers până a eșit în lume și a ajuns în patria sa, plin de bucurie că a venit de hac lui Scaraoțchi, și a mântuit sufletele coconășilor ce se munceau din pricina lui.

După trecerea de patruzeci ani (Toderică era acum de șeptezeci) Moartea a intrat la dînsul într'o zi și l'a înștiințat, că fiindcă i-a sosit ciasul, dumnia-ei a venit să-l iee, și că să se gătească.

— Sunt gata, — a răspuns bătrânul, — dar' te rog, o, Moarte, fă-mi un bine până a nu mă lua; dă-mi o pară din copacul care este la ușă, ca să-mi răcoresc arsura gâtuleului. Fă-mi această mică plăcere și voiu muri mulțumit.

(Va urma).

50 cr.; Octavie și Virgil Boroș 75 cr.; Alexandru Contraș, H.-Măciș 20 cr.; Szönyi Gáboroe 1 fl.; Alexandru Pop, rotar, Borșa 2 fl.; Ioan Bochiș, preot, P.-Sâncraiu 50 cr.; Augustin Leményi, preot, H.-Măciș 50 cr.; Mesko Károly, măsar, Borșa 1 fl.; Mânzat Manuilă, neguțtor, Cluj 1 fl. 50 cr.; Vasile Burdea, conducător de gendarmerie, Borșa 1 fl.; Sabin Coroian, protopop, Doboca 2 fl.; Veres Albert, Borșa 1 fl.; Bálint Jonás, preot ref., Borșa 1 fl.; Nicolau Bene, preot, Sinteu 50 cr.; Ioan Vescan, notar cerc, Teotiu 1 fl.; Felszegi Ferencz 1 fl.; Gavrilă Coman, Borșa 1 fl. 80 cr.; Luca Chim, Posmuș 40 cr. și Alexandru Bochiș 1 fl.

Primească susnumiții binevoitori și pe această cale din partea comitetului parochial al Borșei mulțumită publică.

Ioan Bochiș,
președinte.

Elisen Bărbosu,
cassar.

Iullu P. Murășan,
notar.

Prilej de fapte bune

Vom înșira astăzi pe scurt *foloasele* cari se vor revêrsa asupra comunei, unde oameni harnici și cu inimă pentru binele de obște, vor fi întemeiat un *magazin de bucate*, și-l vor chivernisi cu grije destulă.

1. Ântâiu și ântâiu va fi un mare noroc pentru comună, să aibă *acel la îndemână* un magazin de bucate, din care coala în primăvară când se găta mai la unul mai la altul pita ori mâlaiul de pe masă, să aibă de unde să împrumuta, fără să trebuiască să alerge zeci de kilometri la oraș, aducând ferdelușa în spate ori trebuind să plătească pentru adusul ei încă a patra parte din preț. Și pentru a pute veni într'ajutor atunci când într'adevăr lipsa e mai mare, nu vei da toamna bucatele împrumut, nici chiar iarna de timpuriu, ci le păstrezi pe *primăvară*.

2. Scutești pe o mulțime de oameni necăjiți a-și băga capul în jugul Jidaniilor, ori-cât de greu ar fi acela. Căci cine nu știe cum primăvara Jidaniilor dau bucatele cu preț îndoit și-ți dau ce vreau, și află atâtea chipuri și moduri a te jupu pe lângă prețul bucatelor, și de alte sumulițe, de câte-o ferdelușe de prune, etc.? Acel omul va fi scutit de gheșeturile neiertate. Îi dai ferdelu, să-ți dea înapoi tot o ferdelă cu câteva cupe drept camătă, și omului îi vine ușor așa.

3. Pe lângă aceste bunătăți pentru *singuratici*, un atare magazin poate fi o binefacere mare și pentru *obștea* comunei. Îl pun de pildă sub grija bisericeii, ca ea să ajute de acolo *școala*.

Trebuința doar' cea mai mare a școlaii, e azi coperirea cuincuenalelor învățătorilor (a adausului de 50 fl. tot la 5 ani). Poporul nostru crede că nu-i cu cale să dea aceste adausuri. Dar' legea poruncește. Ca să nu mai faci sânge rău oamenilor, magazinul de bucate va plăti el acest adaus, ear' când va fi mai mare, va da și din plata învățătorului o parte, spre ușurarea poporului, cu vremea va da-o întregă, va cumpăra cărți la copiii săraci, unelte în școală și altele! Cine să nu dorească a ajunge odată la această stare de bine? De nu noi, copiii nostri!

4. Prin un atare magazin a cărui binefaceri se ved din an în an, ne vom câștiga binecuvântarea fiilor și nepoților nostri, și le vom sluji lor ca *pildă* și

îndemn ca să întemeieze și ei câte un atare așezământ de bine pentru obște, pentru următori.

5. Dar dai *pildă de cruțare* și singuraticilor oameni din comună; stîrnești în ei dorul de a ave și ei atari rezerve ce cresc frumos, — și lucrezi eată la nobilitarea dorințelor, pornirilor poporului!

6. Prin un atare magazin ce merge crescând mereu, ajungi ca mâne să poți zice despre biserica și școala din sat, care azi e »săracă lipită«, că *nu mai e săracă*, ba poimâne va fi chiar *bogată!* Ear' bogăția bisericeii dintr'un sat, cu cea a bisericeii din celalalt sat, fac bogăția »bisericeii« *peste tot luată*, și cresc bogăția noastră *națională!*

7. Cu timpul și când vei simți prilejul sosit, vei preface o parte a bucatelor în bani (când vor ave trecere bună și s'au înmulțit că nu le mai poți da toate între oameni), banii îi vei așeza la o bancă bună, și eată vei ave un *fond în bani*, pe care de cercai să-l faci dintru început în bani, nu-l puteai, căci banii îi dă omul mai greu, dar' o cupă două de bucate, o ferdelă două se dă mai ușor.

Și așa mai departe! Câte bune nu urmează dintr'un atare isvor, după-ce l-ai pornit și a prins putere! Va înflori el ca așezământ, va înflori școala și biserica pe care o ajută, se vor alina durerile multor lipsiți a multor copii săraci la școală, a poporului întreg cu un cuvânt.

De aceea să se pună oamenii nostri harnici pe lucru să înființeze, acum când pot, atari magazine, căci est-an le-a dat Dumnezeu prilej de a face atari fapte bune, și lauda bisericeii și a națiunii se va pogori peste ei!

Cunoaștem locuri (de pildă *Ilia* de lângă Deva), unde înainte cu 5 ani n'a fost nimic. S'a făcut un început mai mult ca probă, fără ceva credință mare, și azi comuna are un magazin de bucate de 800 ferdele, ear' peste 10 ani va fi de 8000 ori mai mult! Și biserica și școala din *Ilia* nu va mai fi săracă! Și doar' *Ilia* nu e nu știu ce comună groaznică. E chiar slăbuță. Apoi cele mai în putere, mai numeroase să nu poată face asemenea, ba chiar mai mult?

În 20—30 de ani am ajunge a nu mai ave lipsă de nici un sprigin »danaic«, de nici o întregire prin comunele noastre!

Iancu.

HIGIENĂ

Grijiți bine copiii!

(Urmare).

La copilași, atât la fetițe, cât și la ficio-rași, în cele dintâiu zile la mulți sunt umflați sinisorii (țițele) și din ei zămuie o umezeală lăptoasă.

Aceste umflături să nu facă gânduri mamei ori doicei, și să nu apese pe ele, ci să le lase în pace, că în câteva zile se trag și se așază de sine. De va apăsa cineva pe ele, pot trece în aprindere dureroase pentru copil.

Se atrage foarte mult luarea aminte a mamelor asupra curățeniei băiatului în toată bunăvremea. Să nu fie lăsat nici-odată să stee mănjit ori ud, căci deja de acum începe

el a să deprinde: a fi curățel ori un murdar și puturos. Dacă îndată-ce l-ai simțit mănjit ori ud îl speli cu o cârpă udă și-l pui în curat, copilașul așa de mult să deprinde cu curățenia, încât deja de mititel să neliniștește când e mănjit ori ud, și înțelegi că-i lipsește ceva. Cu atât mai virtos când e mai măricel, când începe a se tiră ori a umbla nu e iertat a-l lăsa să umble cu cămășuța mănjită ori udă, ci trebuie de vreme deprins a se așeza fără a se murdări, și a nu suferi cum, durere, să sufere de cătră țeranii nostri, să umble copilașul ziua întregă murdărit pe hăinuțe. răspândind un miros greu în toată casa, încât el, nenorocitul nevinovat, e acuși o greutate în casă și în loc să alergi la el când îl vezi și să-l iei ca pe copiii drăgălași și curăței, îți vine să fugi de el! Mare păcat au mamele cari așa își negrijesc copiii și de puțină laudă sunt ele vrednice.

Botezul pe aiurea se mai face și acum »după legea veche«, ducându-se copilul în biserică totdeauna, și desbrăcându-l și aruncând apă pe el, ori chiar cufundându-l în apă.

Dacă o faci asta vara, când e cald și aer și apă, mai merge, dar' a face botezul după aceeași formulă ori »regulă« și *iarna*, e un lucru *foarte greșit*. Copilașul fraged, care s'a plămădit și desvoltat în trupul maicei sale în căldură mare, ear' venit pe luue a fost înfășurat în scutece și țolături și ținut tot în căldură, și a fost scaldat tot în apă caldă, — să-l iei d-ta să-l desbraci odată în pielea goală în biserica înghețată și să mai torni și apă de pe gheață pe el, e cel *mai primejdios lucru*, e *jucarea cu frageda lui vieață*, ori *cel pușin cu sănătatea lui!* E o înțelegere *greșită* a legii dumnezeiești și a obiceiului bisericesc. Copiii astfel »botezați« capătă fără îndoială un cătar strașnic, de care pătinesc vreme îndelungată și rămân slăbuți, și amăriți, ear' mulți din ei mătrici, sgârciuri (*frasc*) și-s nenorociți și ei și părinții lor vieața întregă, și cei mai mulți mor din asta. Ce-a fost în acest caz preotul botezător și moașa și nașa și ceialalți? Împărtașitorii copilului cu darul lui D-zeu? Nu, ci ucigașii lui!

Obiceiul acesta de-a scâlta copiii în biserică, *iarna*, și a-i desbrăca și uda cu apă rece, să-l lase și preoții și părinții, și să boteze copilul în casă caldă, stropindu-l cu apă stimpărată, căci tot așa le va primi D-zeu rugăciunea și le va trimite darul sfântului seu Duh, ca-și-cum ar fi mers la sf. biserică. Prin asta nu vor strica cu nimica legea, ci vor îndrepta-o pe ea, și nu vor trimite înainte de vreme în sinul lui Avram copilași, ce altfel poate trăiau și se făceau oameni voinici!

(Va urma).

Micul musicant.

— Vezi ilustrația. —

Este cunoscută atragerea Țiganilor cătră musică. Pe la noi, prin România și ici-colo și prin alte țeri, la sate și orașe, Țiganii sunt obișnuiții musicanți la petreceri. Unele »bande« de lăutari Țigani merg și prin orașele mari, prin Berlin, Paris etc. unde câștigă frumoși bani cu dipla.

Atragerea la ocupația de diplai la Țigani să moștenește din tată în fiu. Adese-ori vedem băieți mici cu dipla în mână, scârțind ziua întregă, cu scopul ca să învețe. Ilustrația noastră ne înfăpșează un astfel de musicant mic.

PARTEA ECONOMICĂ.

Despre gunoiu.

Prelegere populară, ținută de Ioan Georgescu, inv.-dir. com. în Scorei, în 18 Ianuarie în Vajda-ree, ear' în 22 Ianuarie 1899 în comuna Șârcaia din comitatul Făgărașului. (Urmare).

Gunoii (găinașul) păsărilor de casă cari se nutresc cu grăunțe, încă este de un folos neprețuit în economie, de oare-ce și acela conține până la 9% azot și câte 6% acid fosforic. De aceea se recomandă la cultura legumilor, apoi la cânepă, ba și la cereale se poate pune, după-ce s'au sămănat. Cu toate acestea pe la noi se perde așa nefolosit fără de nici un scop, pe cele mai multe locuri.

Afară de gunoaiile provenite dela animalele domestice, în economiile mai mari se mai întrebunțază încă și fecaliile omenesti, cari conțin câte 7% azot, până la 3% acid fosforic și 2% potașă (cenuse). Dar' acelea nu se prea întrebunțază, decât amestecate cu alte materii, fiindcă au un miros nesuferibil.

În economiile mai mari se mai întrebunțază încă un fel de gunoiu numit «compost» dela cuvântul compus, fiindcă acela se compune din tot felul de rămășițe, ce se produc în economie, precum: pînă, lână, piele, unghii, pleavă, buruieni, gunoiul din casă, corpuri de animale, cari nu au murit de oare-care boală lipicioasă. După-cum vedem, că fac cei mai mulți economi și în comitatul nostru pe timpul de vară, când nu pot produce altcum gunoiul de lipsă pentru sămănaturile de toamnă, decât adunând paie și alte gunoaii într'o anumită groapă din curte sau în locul plat-formei.

După un an compostul fiind bine îngrijit s'a dobit așa de tare, încât singuraticile rămășițe nu se mai pot deosebi unele de altele, ci toate formează un gunoiu negru-brunet, care după aceea se poate întrebunța la gunoarea agrilor, dar' mai cu seamă a fânașelor naturale. Înainte de un an nu este consultat a întrebunța compostul, fiindcă se mai pot afla sămănte de buruieni, cari nu s'au dobit de ajuns și astfel pot să răsară din nou pe locul unde a fost transportat compostul.

În economiile mai mari, pe locurile îndepărtate, unde nu se poate transporta gunoiul, din cauza depărtării sau a greutății, se mai întrebunțază încă și gunoiul verde, care se produce prin sămănarea unor plante cu foile late și stufoase, precum sunt: măzăricea, spergula, hrișca, rapița, ridichea ș. a.

Plantele numite se cultivă ca și celelalte sămănaturi, ear' când au ajuns timpul înfloritului, se calcă la pământ cu

tăvălugul, sau în lipsa acestuia cu grapa întoarsă și după aceea pământul se ară ceva mai pe deasupra, ca plantele numite să se poată descompune și dobi acolo în pământ. La patru—cinci săptămâni pământul se ară de a doua-oară la o adâncime normală și toamna se poate apoi sămăna cu oare-care sămăntă de toamnă. Gunoiul verde se poate întrebunța numai în câmpurile comasate.

Doar' și între d-voastră va fi arat peste vară sau peste toamnă cineva o miriște mai bogată în iarbă pentru cultura cucuruzului sau a altei sămănaturi de primăvară? Cu' acea ocaziune s'a putut convinge foarte ușor, că sămăntura, în care a fost ruptă miriștea de pe vară sau toamnă, se face mai bună, ca aceea, în care s'a rupt miriștea numai primăvara, când nu mai era nici o vegetațiune pe ea și miriștea s'a dobit la

Micul musicant.

suprafața pământului. Aceasta provine de acolo, că materia organică, adevărat azotul, care se află în organele miriștei și ale plantelor crescute în' aceea, se descompune în pământ și formează azotul, care este de neapărată trebuință la nutrirea plantelor.

Pentru a înțelege mai bine aceasta, trebuie să știm că plantele, ca să poată crește au lipsă de trei materii mai însemnate, și anume: de azot, de cenuse și fosfor. Azotul se compune din aerul atmosferic și se află mai cu seamă în organele plantelor: frunze, paie și coțoare; cenușa se formează din pământ și din plantele, cari se ard pe acela, ear' fosfor (grăsimea) se formează din gunoiul vitelor și alte îngrășăminte, cari se pun pe pământ. (Va urma).

O nouă boală a viței de viie.

Dela Reuniunea regnicolară de vierit, din Budapesta, ni-se trimite spre publicare următorul comunicat:

Vița de pe aproape întreg teritoriul Ungariei a fost cuprinsă de o boală până acum puțin cunoscută în părțile noastre: *Bruma făinoasă* (oidium Tuckeri). Această boală întocmai ca și peronospora, atacă toate părțile verzi ale viței de viie. Se poate cunoaște după aceea, că *pe fața deasupra a frunzelor se arată niște pele albe, cari seamănă mult cu pulberea de pe drumuri*, în urma căror foaia, dacă e mai fragedă, se usucă, ear' dacă e pe deplin dezvoltată, *se fac pe ea niște pete uscate*. Cea mai mare pagubă o face la ciorchinele de struguri, unde se așează pe boabe. Boabele creapă și, dacă vremea e uscată, se usucă, ear' dacă e umedă, *putrezesc, cu un cuvânt tot rodul se nimește*. Pe multe mii de jugere recolta din est-an a viței se va prăpădi la noi, fiindcă cultivătorii nu s'au putut apăra în contra acestei primejdii necunoscute. De apărât însă, se poate oriși-cine apăra, și încă cu siguranță, ba se poate împedea și lățirea mai departe a boalei.

Spre scopul acesta sunt făcute niște mașini, cu cari se stropesc boabele de struguri, cu *praf curat de pucioasă* sau, ceea-ce e și mai cu cale, *cu un preparat nou de pucioasă de aramă* a Doctorului *Aschenbrandt*, și e bine să se stropescă nu numai ciorchinele atacate de boală, ci întreagă recolta. Împedcând prin aceasta lățirea boalei și la ciorchinele sănătoase. Acest lucru e foarte simplu și-l pot săvârși chiar și lucrătorii simpli.

Noul preparat al lui *Aschenbrandt* e invenție germană, introdusă în Ungaria prin redacțiunea revistei «*Borászati Lapok*» din Budapesta, așa că acum se prepară și în Budapesta. Constă din o amestecătură de pucioasă, vitriol de aramă și hidrat de var, pisată în pulbere foarte măruntă. Folosind mașinile amintite — un fel de foi, ca cele cu cari se suflă în foc — învălim vița în niște praf alb, care străbate în toate părțile plantei. Din însușirea pulberii acesteia de a penetra prin toate părțile celele viței, putem folosi cu $\frac{1}{3}$ mai puțin decât dacă am întrebunța pulbere de pucioasă curată, și pe lângă acest avantaj mai servește și ca mijloc de apărare în contra și a altor boale ale viței, cum e d. p. boala antracosis, peronospora ș. a. E deci în interesul cultivătorilor de viță să caute a se apăra în contra acestei boale, și unde s'a ivit deja, să stropescă vița cel puțin odată, fie chiar și în Septembrie, cu pulberea amintită; ear' la primăvară, când lugerii vor fi de 8—10 cm, vița va trebui încă odată stropită, prin ce se previne primejdia ulterioară.

Usurari pedepsiți.

Cu greu, dar' totuși în fine s'a întâmplat și în Ungaria, că doi Jidani cari comiteau pe față și în secret cele mai josnice usurării, au fost trași înaintea legii care 'i-a pedepsit după merit.

E vorba despre usurarii de bucate din Bănat, — despre a căror manopere s'a scris de atâtea-ori în ziarul nostru.

În articolul nostru publicat astă-primăvară sub titlul »Usura de bucate« s'a descris pe larg cum »geschäfteri« fără suflet cumpără bucatele agricultorilor încă înainte de culesul de pe câmp, și cum apoi prin aceste țiguri încercă pe sërmanii vînzători în datorii horrible, până-cînd în fine îi ruinează total.

Agricultorii din jurul Cubinului ne mai putînd suporta jafurile aceste, au recurs la spriginul legii.

Tribunalul reg, din Biserica-albă a și pornit cercetările încă astă primăvară și pe basa acelora a intentat proces agentului unei firme jidovești din Budapesta, lui *Löwy Károly*. Acest monstru poces abia s'a sfîrșit în săptămîna trecută.

Pe lângă toate sforțările Jidanilor acușați, cari 'și-au adus ca apărători, între alții și pe faimosul »kossuthist-gubernamental« *Eötvös Károly*, primul proprietar al ziarului »*Egyetértés*«, — totuși usurăria a fost constatată din partea tribunalului și *Löwy*, agentul a fost pedepsit cu *trei luni închisoare și 4000 fl. pedeapsă* — după-ce s'a adeverit, că a comis usurărie în 340 casuri.

Țeranii acusatori au fost îndrumași să plătească firmei usurare sumele primite dimpreună cu interesele legale.

În același timp cînd tribunalul din Biserica-albă a pedepsit pe *Löwy*, la pertractarea ținută în *Bavanishte* (com. Toronto) a fost pedepsit alt »coleg« de afaceri, anume agentul *Adolf Nádas*, reprezentant al marei case jidovești *Sigm. Weiss & Comp. din Budapesta*.

Acusatorii și martorii — la vreo 600 persoane — au spus în decursul pertractării lucruri, cari doar' și în lumea usurarilor prea sînt josnice. Nu le era de ajuns »comersanților de bucate«, că pentru câte 4—5 fl. socoteau țeranilor cari nu le puteau lifera bucatele vîndute, câte 10—14 fl. și apoi spese și diurne enorme — mai înșelau și cantitatea bucatelor. Cînd țeranul le datorea 8—10 chlgr. grâu, usurarii socoteau rotund 1 majă metrică. Sau apoi cântarele și măsurile lor erau »bine aranjate« etc.

Dar' mai mult. Sërmanii țerani de pe acolo nu sînt jăfuiți numai de agenții »principali«, — acestia au subagenții și încrezuții lor, cari încă își fac bani de cheltuială de pe spinarea bieților economi cari au nenorocul să-și vîndă lor bucatele, înainte de secere și cules.

La pertractarea din *Bavanishte* pe lângă principalul agent *Nádas* au fost trași în cercetare și alți o mulțime de subagenți și încrezuți ai numitei firme.

Agentul Nádas a fost pedepsit cu 3 luni închisoare și 3000 fl. amendă.

Întreg Bănatul e în ferbere pentru ne mai pomenitele usurării, ce abia acum vîd că se fac pe socoteala și în paguba agricultorilor.

Hotărîrea tribunalului, aprobată și de Curie, e de o capitală importanță și cu toate acestea în ziarele ungurești, atît din capitală, cît și din provincă abia aflăm câte o timidă notiță despre procesele și hotărîrile acestea.

Așa se vede, că de sufletul ziariștilor maghiari sînt mai aproape adevămurile Jidanilor, decît marile interese economice ale poporului din țeară.

Noi tocmai pentru asta cu atît mai mult îndemnăm poporul bânățean, că ținînd cont de hotărîrile tribunalului din Biserica-albă, să-și scuture de pe grumaz pe josnicii usurari. Să se înțeleagă mai mulți jăfuiți și fără cruțare să acuse pe usurarii fără suflet și Dumnezeu.

V. C. O.

SFATURI.

Cum se pot prinde mai ușor racii.

Racii iubesc tare mortăciunile, ce le află în apă sau pe cari li-le aruncă omul acolo și aflându-le se grămădesc pe ele și le mănîncă cu o poftă rară. Știind aceasta pescarii, au început a lega în rociurile, plăștile și celelalte unelte de pescuit, câte un dărab de carne imputită, la care racii se grămădesc odată și atunci se pot prinde ușor.

Curățitul sticlelor la lampe.

Cenușa provenită dela lemnele arse în foc, pe lângă altele, are și însușirea aceea deosebită, că absoarbe tare urmele de petrol. Constatându-se aceasta, eonoamele harnice nu mai lasă ca să se curățe sticlele și lampile cu apă, ci numai cu cenușe, cu care mai întăiu se freacă apoi se șterg cu o zdreanță curată și astfel se fac foarte curate și strălucitoare.

Apa sărată în contra arsurilor.

De câte-ori nu se întemplă, că aceia, cari umblă cu foc sau apă feartă, se ard la mâni, pe față sau în alte părți ale trupului. Apa sărată, sau în lipsa acesteia, sarea topită în apă de fântână este un bun mijloc în contra arsurilor. Cînd ne ardem deci la mâni, le băgăm numai decît în apă sărată, ear' dacă cumva ne ardem la față, înmuiem o cârpă în apa aceea și ne legăm peste arsură. Apa sărată are pe lângă altele și însușirea aceea, că alină îndată durerile provenite din arsură.

Pe care parte să dormim.

Modul cum doarme omul peste noapte, are o înrîurintă deosebită nu numai asupra stărei lui sanitare, ci și asupra formărei visurilor plăcute sau neplăcute, ce-i vin pe timpul de dormit. De aceea doctorii recomandă, ca numai decît după cină să nu ne culcăm, ci să mai stăm câte o oră două. Să nu cinăm mîncări calde, grase și greoaie, căci atunci vom dormi greu și vom ave visuri rele. Mai departe să nu dormim pe spate, po foale sau pe inimă, adică pe partea stîngă, ci pe partea dreaptă, ca să poată umbla sau circula sângele din inimă. Dela miezul nopței încolo, putem dormi și pe partea stîngă, fiindcă sângele atunci își mai răreste

circulațiunea în inimă. Aceste sfaturi, credem că nu strică să le știe fiecare și aceia cari au lipsă, să le și țină, cînd vor vedea că au trebuință de ele.

Nutrirea găinilor ca să oue.

O găină are să oue cît trăește câte 600 de oue. Ouele acestea poate să oue în decurs de 7—8 ani. Dacă însă se nutresc găinile mai bine, atunci numărul acela de oue îl pot oua și în decurs numai de 4—5 ani, adică pe fiecare an câte 150 de oue. Prin urmare greșesc tare oamenii aceia cari nu nutresc găinile cum se cade, de oare ce prin aceea numai lungesc anii de ouat ai găinilor, fără de a ave alt folos practic dela ele. Cel mai bun nutremnt pentru găini sînt grăunțele dela sēmănături, apoi cartofii ferți și amestecați cu făină de cucuruz sau urluială, de care se țin bine și pot să oue des și mult.

Știri economice.

Expoziție agricolă regnicolară va fi în Seghedin în zilele 3—10 Septembrie c. Deschiderea se va face în 3 Sept. c. prin Archiducele *Iosif*. Cu prilejul expoziției se vor țină mai multe congrese economice, precum: congres regnicolar agronomic, congresul stuparilor, al viierilor etc.

Cale ferată între America de mează-noapte și mează-zi e în proiect să se facă. Proiectul e al unui comitet de ingineri și a fost înaintat guvernului Statelor-Unite. Noua cale ferată e proiectată a se face între New-York și Buenos-Ayres, trecînd prin istmul Panama. Lungimea e calculată la 17.000 chlm.

Cultura vitelor. A apărut al III-lea volum de agricultură rațională de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la Ferestrău. Volumul acesta se ocupă cu cultura generală și specială a vitelor cornute. Are 774 de pag. și 225 de figuri. E una dintre cele de frunte cărți agronomice din specialitatea prăsirei vitelor și o recomandăm cetitorilor noștri. Prețul 8 coroane.

Guvernul României a oprit importul (ducerea) de vite din Ungaria, din cauză că aproape în toate comunele din Ungaria vitele sînt atacate de felurite boale.

Țîrg în Hususău. Comuna Hususău a obținut dela minister dreptul de a țină țîrg de săptămîna (de mărțurie) în fiecare zi de Mercuri. Mercurea trecută s'a ținut primul țîrg. Avis economilor din jur.

Venitele căii ferate. Direcția căilor ferate ale statului în 12 August a transpus cassei centrale 400.000 fl. ca întrecător din venite. Prin aceasta din venitele căilor ferate s'au transpus pînă acum cassei centrale opt milioane florini.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

P. A. în Zerv. Contra puceșilor între altele se recomandă *camforul*. Să freci hainele de pat și ici-colo podinele etc. cu camfor și toți puceșii vor pieri, căci ei nu pot suferi mirosul de camfor. Aceasta se o repetezi de câteva-ori, îndată-ce vezi, că mirosul începe a dispăre.

Se înțelege, că mirosul și la unii dintre oameni e neplăcut, dar' altora le place.

Întrebări și răspunsuri.

Întrebare: Am o casă de peatră și în ferestri es furnici prin zid, așa că nu pot ține nimic de ele. Furnicile es pe lângă usciorii ferestrelor și umplu toată fereastra. Vă rog să-mi răspundeți în prețuita noastră foaie, că cum m'aș pute scăpa de ele?

Hosman, în August 1899.

Niculae Pampu, econom.

Răspuns: Procurează-ți niște sponghii (bureți), cu cari să șterge și tabla de cretă, pe cari să le inmoi în apă cu miere sau în lipsa aceleia, le poți presăra și numai cu zahăr mărunt. Furnicile se trag pe acelea după dulceață și când vezi, că sânt pline le iai și le arunci în oala cu apă feartă. După aceea le poți pune din nou. Poți să opări și crepăturile ferestrelor, cu ajutorul unei pușculițe de cucută, cu apă feartă, ear' după aceea să astupi crepăturile cu chit sau aluat. În modul acesta poți scăpa sigur de oaspetii neplăcuți, cari voesc a se face stăpâni în casa d-tale.

Întrebare: Am scos vitele la pășune pe un teritor domenial, pe unde umblau toate vitele din comună. Păzitorul de câmp 'mi-le-a prins și arătându-mă la fibirău, acesta m'a pedepsit cu un florin, ear' vicespanul a întărit judecata. Oare drept a avut?

Am o junică de doi ani, la care 'i-au spart picioarele. Oare ce boală poate avè?

Răspuns: Păzitorilor de câmp fiind jurați, li-se dă un crezământ mai mare înaintea legii ca privaților, căci la din contră nu ar pute păzi câmpurile încredințate lor. Așa stă treaba și cu vitele d-tale. Păzitorul le-a putut închide și numai din islaz și dacă el a dat la protocol, că le-a aflat în oprit, fibirău a trebuit să te pedepsească. Nu vei câștiga nimic nici dacă vei mai apela.

Articul de lege XII. din 1894 în §. 94 dispune hotărît, că acela, care lasă vitele să pască pe teritor străin poate fi pedepsit cu o amendă până la 200 coroane, ear' §. 95 dispune o pedeapsă până la 100 coroane. pentru cel-ce lasă vitele singure fără păzitor. Vezi dară și te împacă cu pirișii d-tale.

Juninca d-tale, după-cum am aflat din «Veterinarul de casă» poate să aibă ariciu la picioare, care după acela se poată tămădui cu învelitori de pânză muiate în apă de var sau plumb, sau cu următorul recept: *Aquae calciis, aquae vulner. acid aa. gram centum*, ear' cu apa aceasta încă se poate învêli piciorul.

Dacă nu se va tămădui în modul arătat; cere și sfatul unui veterinar din apropiere, care sigur îți va recomanda și alte leacuri mai bune.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Despre jocurile de băieți.

De *Petru Roșca*, profesor.

(Din progr. gimnas. din Brașov).

(Urmare).

Jocul este mai departe un mijloc de educațiune de primul rang nu numai pentru trup și diferitele sensuri, ci și pentru spirit, caracter și suflet.

Dintre foloasele educative ce le are jocul voiu aminti pe scurt următoarele: el favorază instantaneitatea decisiunii, circumspecția în executarea acestei decisiuni, și mărește curajul și prezența de spirit în casuri neprevăzute. Sistemul nervos se dedă a săvârși impulsurile voinței la moment, ear' judecata să de-prinde a aprecia iute și corect adevărata stare a lucrurilor. Aceste însă sânt însușiri de cea mai mare însemnătate în lupta pentru existență.

Dacă pe deoparte jocul promovează în mare măsură toate puterile acțiunii libere și a voinței libere, el pe de altă parte dintre toate mijloacele de educațiune, ce ne stau la dispozițiune învață pe elev mai bine a prețui și cunoaște valoarea unei subordinațiuni conștite de scopul ce-l urmărește și a ascultării necondiționate de conducătorii aleși ai jocului. Ascultarea este un lucru greu și multora le-a stricat vieța și existența împrejurarea, că în tinerețe n'au învățat să asculte. În joc însă și cel mai încăpăținat și închipuit băiat trebuie să se convingă, că o călcare volnică a legilor sau o neascultare de dispozițiunile conducătorilor au de consecvență cele mai rele urmări pentru întreaga partidă; ear' dacă el n'ar voi să recunoască aceasta, atunci soții lui de joc de bună-seamă-l vor convinge și anume nu chiar prin cele mai delicate mijloace. Educațiunea reciprocă prin joc, dezvoltarea și întărirea sentimentului de corp, de ordine și de disciplină este o calitate specifică a jocurilor; cele mai înțelepte învățături ușor întră la băieți pe o ureche și es pe cealaltă, experiențele făcute însă se uită mai greu.

Ades în decursul jocului se întâmplă o schimbare neașteptată a situațiunii, care reclamă un proces repentin de gândire, o hotărîre clară și o acțiune hotărîtă; și fiindcă de multe-ori întreaga reușită a jocului depinde dela o astfel de acțiune instantaneă, e lucru natural, că nu poate lipsi nici circumspecția de lipsă.

Jocul este în mic o luptă continuă. Băiatul își însușește pe locul de joc acele însușiri de caracter, cari sânt de neprețuit în lupta pentru existență. Ar pute oare-cine observa că școala n'are să crească pe elevi pentru luptă, pentru răsboiu, și că jocul deci ar influența caracterul într'un mod nefavorabil. Riscând o astfel de afirmație se scapă din vedere, că școlarul la joc învață a cunoaște un răsboiu fără patimi, fără ură, fără sânge; este o luptă numai cu părți bune, fiindcă ea nu tinde a nimici pe nimeni, nici de a asigura avantaje individuale, ci numai avantaje corporative și pur ideale.

În interesul jocului de multe-ori individul trebuie să se rețină, deși poate ar dori foarte mult să-și arete și să-și dovedească iscusința și dexteritatea sa, trebuie însă să-și supună eul seu interesului comun. Un mare avantaj oferă jocurile educătorului, căci nici-când și nicăiri elevul nu-și arată adevărata sa fire ca la joc. Pentru educător este de neapărată trebuință să cunoască individualitatea fiecărui școlar, dacă ține la aceea, ca munca lui să nu fie zădarnică. Într'o clasă, în care se află 40, 50 sau chiar 60 elevi, este aproape cu neputință a cunoaște firea fiecăruia numai și numai în timpul prelegerilor; pe când în liber, cu ocasiunea jocurilor, aceasta este cu mult mai ușor. Cât de deschis este sufletul elevului înaintea educătorului, cum se arată toate însușirile sale individuale atât de clar, toate părțile interului său, fie ele bune, fie ele rele! Nu numai dispozițiunile (insușirile) sale morale, ci și facultățile lui spirituale ni-se arată pe față!

Să nu uităm, că la joc școlarul însuși este cu mult mai activ și mai productiv decât la prelegeri și însușiri și dispoziții, cari în școală n'au ocazie a se manifesta, ni-se prezintă aci de sine, dându-'i-se profesorului ocazie a-'și forma prin observarea la joc o judecată cu mult mai completă despre talentele școlarilor sei, decât în școală. Pentru aceea ar fi de dorit, ca educătorul să frecventeze cât de des locurile de joc, pentru a-'și studia elevii sei, cu atât mai mult, că școlarii de regulă sânt profesorului lor foarte mulțumitori, dacă acesta ia parte la jocurile lor fie și numai ca privitor, — ei se revanșează prin o francheță și iubire mai mare. Lucrul principal la educațiune este iubirea, precum fiecare educător cu timpul să convinge; a-'și câștiga iubirea în raportul ce există între profesor și școlar este un lucru foarte greu, trebuie dar' să ne folosim de toate mijloacele ce ne stau la dispoziție, pentru-ca inima elevilor să ni-se deschidă, prin urmare să cercetăm cât de des locurile de joc ale școlarilor. (Va urma).

Internatul român gr.-or. din Beiuș.

— *Încunoștiințare.* —

Cu începerea anului școl. 1899—1900 se deschide internatul diecesan gr.-or român în Beiuș, deci părinții, respective tutorii, cari voesc să-și așeze fiii lor, — cari vor frecuenta gimnasiul gr.-cat. din Beiuș — în acest internat, prin aceasta se avisează, că termenul pentru primire e 4 Septemvrie c. n.

Condițiunile primirei sânt următoarele:

1. Taxa de întreținere pe un an e 120 fl., care se va solvi în patru rate de câte 30 fl., și anume la 1 Septemvrie, 1 Decemvrie, 1 Februarie și 1 Maiu. Afară de această taxă se va solvi 2 fl. pentru medic, 3 fl. pentru spălat și 1 fl. pentru scaldă.

Pentru taxa de întreținere, elevii în internat vor primi: locuință, vîpt, lumină și încălzit.

Viptul va consta din dejun, prânz și cină. La dejun elevii vor căpăta lapte cald cu pâine. La prânz — în zile de dulce — trei plese, și anume: supă de carne, carne rasol și mâncare groasă cu carne. La cină mâncare groasă cu carne și aluat, sau mâncare groasă fără carne și friptură.

2. Elevii vor avea să dovedească, că nu sufer de vre-un morbo organic sau contagios.

3. Elevii vor avea să aducă cu sine:

a) 4 părăchi schimburi de pânză;

b) 6 batiste;

c) 2 părăchi de încălțăminte și cel puțin 4 părăchi de ciorapi sau de obiele;

d) 1 sac de paie și 2 lepedee de sus, pe sac de paie;

e) 2 perini și 4 fețe de perini;

f) 1 tol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă;

g) 1 perie de vestmânt și 3 pentru încălțăminte;

h) 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și unul rar.

În acest internat se vor primi și tineri gr-cat. români pe lângă respectarea tuturor drepturilor lor religio-nare, cu privire la studiul religiunii și bisericii.

Se va îngriji, ca elevii pe lângă controla de lipsă să fie ajutamați — prin corepetisări — și în studiere.

Cererile sunt a se adresa profesorului-caticheț: Nicolau Diamandi.

Beiuș, 22 August 1899.

Diracțiunea internatului.

Din trecutul nostru.

— Istoria Moldovei. —

Ioan Vodă-cel-Cumplit.

(Urmare).

După-ce pe boieri și pe călugări, acești oameni pe atunci primejdioși Domnilor și apăsători ai poporului, și-i pusese sub picior de nu cutezau să mai miște, prin ce își câștiga iubirea poporului, cât acesta ar fi sărit și în foc pentru Domnul sei, — Cumplitul Ioan-Vodă își aruncă privirile peste hotarele țerei, să vadă încotro e dușmanul mai rău, mai primejdios, ca acum asupra aceluia să se asvirile! O viață are de trăit, dar' asta s'o trăească vitejește!

Cu putere dela Turci venise el în țeară, dar' cu toate astea el știu și vèzù, că cea mai mare primejdie pentru biata țeară românească, e jugul turcesc, și acest jug își puse el de fîntă a vieții lui să cerce să-l scuture!

Dar' fiindcă băgà de seamă că dușmanii stau, din mai multe părți cu capurile ridicatè, el porni, întâiu, o lucrare, prin care își asigură liniștea din partea alor alți dușmani de pe delaturi, afară de Turci, ba chiar spriginul unora în viitoarea cruntă încăierare.

Și când fu totul bine pregătit, el li-se puse Turcilor în față. Prilejul li-se dete în curènd.

Moldova, țeara lui, plătea Turciei »haraci«, (bir, tribut) 40.000 galbeni, pe an. Împèratul turcesc Selim II. era un om foarte lacom pe bani. Se hotărì să pue bir îndoit pe Moldoveni. Trimise un, ciauș (sol) la Ioan-Vodă cu poruncă, că de aci încolo să trimită la Tarigrad (Constăntinopol) 80.000 de galbeni. »Patruzeci de mii mi-le plătești ca Domn pus de mine, — zise împèratul, — ear' 40.000 ca canon, că din Turc ce te făcuseși aici, te-ai făcut ear' creștin în țeara ta!»

Asta era numai vorbă, peată în soare, de fapt pãgânul voia bani mai mulți!

Ioan-Vodă primi scrisoarea și oprì pe sol la sine, apoi chemă poporul din toată țeara să vie, prin aleșii sei, la mare sfat, că ce-i de făcut. S'a strins o lume de pe lume, boierii cei buni pe cari el nu-i pedepsise, și popor din toate părțile, adus de grije și de porunca ciudatului Domn. Și Ioan-Vodă spuse adunării de ce a chemat-o, zicènd:

»Dragii mei boieri și voi iubitele mele sluge. Greul de astăzi intrece toate grelele de mai nainte. Lăcomia Turcilor cere un nou haraciul îndoit. De-l vom da, ea nu va zabovi a ne stoarce și mai mult, până ne va stinge cu totul, căci aceasta o vrea pãgânul. De nu-l vom da, ne așteaptă rësboiul, stricarea țerei, loc și sabiel. Cugetați și alegeți! Supunèndu-ne orbește vrășmașului, vom pieri de sigur, și vom pieri ca mușei. Sculându-ne asupra-i, chiar de nu vom isbuti, tot vom ave mângăierea de a pieri bărbătește, noi, temeile noastre, copiii, cu toții!

Voi știți, că haraciul nu-l plătesc eu, ci voi și ai vostri. Puțin mi-ar păsa dară, de nu m'ar durea inima pentru țeară. Mie mi-e milă de voi, și pentru voi imi pun capul, dragii mei tovarăși. Sè chemăm pe D-zeu intr'ajutor, ca să plece pe vrășmașii noștri sub picioarele noastre. Sè trăim slobozi, ori sè ne piară pân' si urma noastră! Fiți cu mine și cu noi va fi isbânda!»

Vorbirea aprinse inimile dornice de glorie și libertate a poporului, și vèzènd atăta hotărîre la Domnul, poporul întreg îmbătut de inchipuirea unui viitor mai bun, rësponse ea dintr'un pept:

— »Vom pieri toți lângă Măria Ta; toți vom pieri!»

Numai decât fu adusă sfânta Evanghelie și Vodă zise earăși:

— Nu cer să-mi jurati mie hotărîrea inimilor voastre, nu mie, ci jurati unul altuia! Și toți jurară inaintea sfintei Evanghelii pe vorba ce au zis!

Atunci Vodă se întoarse, chemă pe ciaușul ce-i adusese porunca dela Sultanul, și-i zise tunând:

— Pleacă! Pleacă și spune împèratului t'eu, că de azi înainte decum sè-i plătim 80.000 de galbeni, dar' nu va mai vedè, nici cât căpeta pân' acum! Cu banii haraciului imi vom face oști, și apoi, — apoi vom vorbi! Pleacă!» Și ciaușul fu fericit că cumplitul Vodă îl lăsa să plece cu viața în sin, — și poporul porni pe la vetrele lui să ridice gloate insufletite, și Domnul se pregăti de rësboiul, ca de moarte. Visteria țerei și pe Doamna îi trimisa în cetatea cea tare a Hotinului, ear' pe fiul seu mic Petru, il numi din sfat cu sfetniciei sei, de moștenitor al domniei, punèndu-i de aci încolo numele pe toate documentele, ca moștenitor, — scurt era gata de viață și de moarte.

Rësboiul era de neincunjurat. El veni ca o furtună cu potop, și vom descrie grozavele lui încordări și peripeții.

Prinosuri culturale.

Dăm, în cele următoare, numele acelor fii ai poporului român, cari din prilejul adunării dela Seliște a »Societății pentru fond de teatru național român« au depus prinosul lor pe altarul cultural al acestei instituțiuni:

I. Membri fondatori.

1. Dr. Nicolau Vecerdeea, adv., Sibiu 100 fl. — 2. Dr. Zosim Chirtop, adv., Cămpeni 50 fl. — 3. Cassa de păstrare (reuniune), Seliște 100 fl. — 4. Comuna politică, Seliște 100 fl. — 5. Comuna politică, Gurariu 100 fl. — 6. Comuna politică, Galeș 25 fl.

II. Membri pe viață.

1. Dr. Vasile Bologa, director, Sibiu 50 fl. — 2. Dr. Ilie Cristea, secret. cons., Sibiu 50 fl. — 3. Nicolae Hențiu, notar, Seliște 50 fl. — 4. Iordachie Roșca Căpitan, primar, Seliște 50 fl. — 5. Petru Ioan Comșa, com., Seliște 50 fl. — 6. Ioan I. Vulcu, com., Orăștie 50 fl. — 7. Nicolae Mihaila, proprietar, Vinerea 50 fl. — 8. Ioan Oncescu, not. pens., Rêhâu 50 fl. — 9. Mihailă Ittu, silvicultor, Seliște 5 fl.

III. Membri ordinari.

1. Zaharie Boiu, asesor cons., Sibiu 5 fl. — 2. Dr. C. Diaconovich, prim-secret. al »Asoc.«, Sibiu 5 fl. — 3. Petru Dragits, prim-pretor, 5 fl. — 4. Dr. Nicolau Calefariu, medic, 5 fl. — 5. Dumitru Vulcu, proprietar, 5 fl. — 6. Dumitru Lăpèdat, director școl., 5 fl. — 7. Dimitrie Roman proprietar, 5 fl. — 8. Nicolae Roman, comere., 5 fl. — 9. Constantin Hertia, comptab., 5 fl. — 10. Ioan B. Comșa, propriet., 5 fl. — 11. »Reuniunea meseriașilor« 5 fl. — 12. »Reuniunea pompierilor« 5 fl. — 13. Ioan Banciu, comere., 5 fl. — 14. Ioan Chirca, viconotar, 5 fl., toți din Seliște; — 15. Dr. Amos Frâncu, adv., Sibiu 5 fl. — 16. Dr. Eliè Dăianu, director-red., Sibiu 5 fl. — 17. Ioan Oncescu, not. pens., Rêhâu 5 fl. — 18. Ioan Muntean, propr., Hațeg 5 fl. — 19. Dr. Aurel Vlad, cand. de adv., Hațeg 5 fl. — 20. Ioan Droc, protopresbiter, Mercurea 5 fl. — 21. Sergiu Medean, Sebeș 5 fl. — 22. Romul Mircea, protopresb., Mediaș 5 fl. — 23. Nicolae Borzea, paroch, Viștea 5 fl. — 24. Dr. Ioan Bunea, prof. 5 fl. — 25. D-șoara Maria Cioban, profes. 5 fl. — 26. Vasile Podoabă, Cluj 5 fl. — 27. Dr. Ghiță Popp, prof., București 5 fl. — 28. Ilie Popp, paroch, Ludoș 5 fl. — 29. Dr. George Prunaș, medic, Orlat 5 fl. — 30. Vasile Aldea, senator, Sebeșul-să-săsc 5 fl. — 31. Dr. Nicolae Comșa, medic, Franzensbad 5 fl. — 32. Rubin Pația, adv., Alba-Iulia 5 fl. — 33. Casina română, Seliște 5 fl. — 34. Mihail Roșca, propr., București 5 fl. — 35. Pavel Muntean, subcolonel, Sibiu 5 fl. — 36. Moise Opriș, comerciant, Armeni 5 fl. — 37. V. N. Orghidan, comere., București 5 fl. — 38. D. Micu Davidescu, prof., București 5 fl. — 39. Preotul Ioan Murgășan, institutor, Craiova 5 fl. — 40. M. G. Tonescu, ajutor de grefier la trib., Olt 5 fl. — 41. Comuna politică, Săcel 5 fl. — 42. Valeriu Popp, notar, Săcel 5 fl. — 43. Biserica gr-or., Săcel 5 fl. — 44. Comuna politică, Boița 10 fl. — 45. Comuna politică, Aciliu 5 fl. — 46. Biserica gr-or., Aciliu 5 fl. — 47. Octavian Berghezan, Aciliu 5 fl. — 48. Dionisiu P. Decei, paroch gr-cat., Orlat 5 fl. — 49. »Brădetul«, institut de credit, Orlat 5 fl. — 50. »Cassa de păstrare«, Mercurea 5 fl. — 51. Comuna politică, Cacova 10 fl. — 52. Ioan Bunea, not., Cacova 5 fl. — 53. Ioan Dobrotă, com. financ. reg. ung. în pens., Sibiu 5 fl. — 54. Ilie Topârcean, notar, Apoldul-inf. 5 fl. — 55. Biserica gr-or., Rod 5 fl. — 56. Comuna politică, Vale 5 fl. — 57. Sabin Savu, not., Vale 5 fl. — 58. Comuna politică, Sibiel 5 fl. — 59. Biserica gr-or., Sibiel 5 fl. — 60. Aurel Hățegan, not., Sibiel 5 fl. — 61. Ioan Popescu, propr., Sibiel 5 fl. — 62. Valeriu Popoviciu, paroch, Sibiel 5 fl. — 63. Petru Juga, adm. prot., Tilișca 5 fl. — 64. Valeriu Milea, notar, Tilișca 5 fl. — 65. Nicolau Ivan, asesor cons., Sibiu 5 fl. — 66. Ioan Manta, paroch gr-or., Gurariu 5 fl. — 67. Ioan Ivan, notar, Gurariu 5 fl. — 68. Ilie Măcelariu, propriet., Gurariu 5 fl. — 69. Aurel Decei, viconotar, Gurariu 5 fl. — 70. Dr. Ioan Stroia, prof. sem., Sibiu 5 fl. — 71. Ioachim Muntean, paroch gr-or., Gurariu 5 fl. — 72. Dumitru I. Ghibu, comere., Tîrgu-Jiu 20 lei. — 73. Dumitru B. Comșa, fabric., Seliște—Tîrgu-Jiu 12 lei. — 74. Ioan Alemănuț, comere., Tîrgu-Jiu 5 fl. — 75. Dr. August Drăgici, medic, Gelar 5 fl.

(Va urma).

Răvașul școlii.

Concurs literar. Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului escrie concurs cu premiu de 100 coroane pentru cea mai bună »Geografie a comitatului Hunedoarei împreună cu monografia comunelor, cari pentru Români sînt de însemnătate istorică«. Operatul, în extensiune de cel puțin 10 coale manuscris, trebuie scris în stil popular. Pot concura numai membrii Reuniunii. Terminul 1 August 1900.

Concurs școlare. Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile gr.-or. din Saschiz, Hașfalău și Roadeș (protopresbiteratul *Sighișoarei*) este scris concurs cu termin până la 30 August st. v. Salar 300 fl. și accesoriile, ear' cu termin de 30 zile este scris concurs pentru ocuparea postului la școala gr.-or. din Hunedoara (400 fl.) și Petroșeni (300 fl.), ambele în protopresbiteratul Hațegului; posturile învățătoresci la școlile gr.-or. din Apahida, Călatamare, Călian, Cojocna, Panic și Someșfalău (protopresbiteratul *Clujului*). Salar 300 fl. și cuartir. Termin de concurs 30 zile; postul de învățător la școala gr.-or. dia *Jdiara*, protopresbiteratul Lugojului. Salar 300 fl., cuartir și venitele dela înmormântări. Termin de concurs 30 zile.

CRONICĂ.

Pentru „agitație“. Joi, în 24 August st. n. a fost ascultat la judele de instrucție și editorul »Revistei Ilustrate« din anul trecut, actualul proprietar, editor și redactor responsabil al aceleiași foi, părintele Ioan *Baciu*, în cauza biografiei și portretului lui Andrei Murășan, apărute în numărul 2 al »Revistei« din anul trecut. Interogatorul a decurs în mod analog cu interogatorul fostului redactor Ioan Pop Reteganul.

În privința portretului lui Andrei Murășan lucrul stă astfel, că în luna lui Martie din anul curent redactorul foi, părintele I. Baciu a trimis ca premiu unui deslegător al unei ghicături un tablou fotografic al lui Andrei Murășan, executat de fotograf Alexandru Roșu, după cunoscutul tablou ce-l vedem în multe case românești, în poziția unde marele poet își declamă »Răsunetul«. Tabloul a fost confiscat la posta din Bistrița, ear' de acolo s'a trimis procurorului. Tot în cauza aceasta a fost citat și tipograful Carol Csallner.

Profanarea crucei. Cetim în »Gaz. Trans.«, că locuitorul sas Johann Thiess din Feldioara (lângă Brașov) »într'un mod infam, neexprimabil prin cuvinte, a batjocorit crucea română, ce se află în apropierea bisericii. Credincioșii au pretins satisfacție și au împuternicit epitropia să facă arătare pe cale judecătorească. În ziua pertractării însă locuitorul sas a cerut pace, oferindu-se a purta cheltuelile de proces, a face pe speșele sale altă cruce și a da o despăgubire bisericii. Eforia a primit pacea, dar' cu toate acestea o parte din credincioși sînt nemulțumiți. Chestiunea s'a înaintat la consistorul din Sibiu«.

Calfă de ferar caută măiestru ferar Alexandru *Cadar* din Turda. A se adresa la dînsul (Torda.)

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ s'au înscris de membri *ordinari*: Ioan Borcia, Simion Almășan și Oprea Herța, toți sodali curelari, Teodor Moldovan, măiestru cismar, Horia N. Simoneți, sodal lăcătuș, Ioan D. Marcu, culeg. tipograf, Nicolae Gabor, măiestru pietrar și Constantin Tîmpănar, sodal măsar; ear' de membri ajutători: d-na Iustina Bîrză, văduvă proprietăreasă, Karl Fischer, măiestru pantofar,

Josef Müller, orologier, Valeriu Ūveges, funcționar de bancă, Iuliu Pipoș, vice-notar la tribunal; Emiliu Pinciu și Petru Tincu, funcționari la »Albina«. — Cu o cale comitetul Reuniunii ține a vesti și pe această cale pe membrii Reuniunii, că bibliotecarul Reuniunii dl George *Mocian*, chemat la deprindere de arme, a fost înlocuit în mod provisor prin d-nii *Demetriu Axente* și *Nicolau Bratu*, culegători-tipografi, cari au avut bunăvoința de a se angaja să stea la dispoziția membrilor, cari doresc să se folosească de cărțile din bibliotecă în fiecare *Marți*, *Joi* și *Vineri* dela orele 7—8 seara, ear' *Dumineca* dela orele 3 d. a. Taxa pentru câte o carte este 2 cr. pe săptămână.

Nou avocat român. Domnul Dr. *Liviu Lemény*, avocat și pretor suprem în pensiuine, a deschis *cancelarie advocațială* în Sibiu, Piața-mare nr. 21, casa *Nendwich*. Dl *Lemény* are frumoase pregătiri juridice și va fi de bun ajutor celor-ce nevoiți fiind să caute dreptatea pe calea legii, îl vor onora cu încrederea lor. Atragem deci atențiunea Românilor din jurul Sibiului asupra noului avocat român din Sibiu.

Ninsoare în Ardeal. Muntele Isvor dintre comitatele Bistrița-Năsăud și Murăș-Turda s'a îmbrăcat în haină de iarnă. Asemenea a nins și pe munții Sebeșului și pe Paring și Rătezat în comitatul Hunedoarei.

Dar bisericii. Văduva Maria Be-dean din Cojocna a donat bisericii de acolo un pământ în valoare de 500 până la 600 fl.

Mulțumită publică. La petrecerea aranjată în favorul școlii din Oarda-de-jos, în 18—30 Iulie a. c., au solvit peste prețul de intrare următorii mărinoși domni

Basiliu Hătegan, notar, Laurențiu Cutean, paroch și Iosif Citron, proprietar din Oarda-de-jos, câte 2 fl.; Dr. Alexandru Fodor, Alba-Iulia, Adolf Glük, mare proprietar în Oarda-de-jos, câte 1 fl. 40 cr.; Florian Rusan, adm. protopresb. în Alba-Iulia, Andrei Lodovic, notar în Totoiu și Artemie Stoia, primar în Oarda-de-jos, câte 1 fl.; Alexandru Dobrescu, preot gr.-cat. în Sas-Sebeș, George Popa, paroch gr.-cat., Andrei Patachi, paroch gr.-or., Ioan Deian, notar și Alexandru Patachi, învățător, toți din Mihălț, câte 60 cr.; Nicolau Muntean, funcționar la cartea funduară în Alba-Iulia, Herman Ros, M. Partoșiu și Iacob Bernhard din Oarda-de-jos, câte 40 cr.; Simion Ispas, proprietar în Daia-rom., Victor Drăgan, învățător în Beriu, câte 20 cr.; Ioan Borzea din Alba-Iulia, George Bîtea din Cut și Ioan Stana, paroch gr.-or. în Vurpăr, câte 10 cr.

În total au incurs la petrecere 56 fl. 15 cr., din care s'au spesat 49 fl. 15 cr., rezultând un venit curat de 6 fl. 85 cr., cari s'au și predat epitropiei pentru scopul destinat. *Oarda-de-jos*, 10 August 1899.

În numele comitetului parochial:

Laurențiu Cutean,
paroch și preș. comitetului.

Concertul dela Dobra, dat în 20 August, după-cum ni-se scrie, a avut reușită completă. Corul compus din studenți, țărani și măiestri, și instruat de pedagogul absolut *Ioan Sîrb*, a fost mult aplaudat din partea publicului, indeosebi a plăcut quartetul de I. Murășan »Botezul«. D-șoara *Borha* în »Ultima dorință« de G. Șorban și »Știi tu mândră« de G. Dima, a dat dovezi că are să devină o excelentă cântăreață; a fost cu drag ascultată și mult aplaudată. Asemenea conservatoristul G. Șorban cu »Rapsodia română«, compoziție proprie și alte piese cântate la pian, cum și clericul *I. Neamțu* prin cântarea pieselor

»Nor de vijelie« și »Bland luceafer« și contabilul P. Vasilon prin predarea canțonetei comice »Niță Paianjen« au procurat publicului adevărată distracție artistică. Toți au fost răsplățiți cu frenetice aplause și cu buchete de flori. După concert, »care în butul unor frunțași din loc« — zice corespondentul — a reușit bine, a urmat jocul, continuat cu veselie și animație până 'n zori.

Dr. Leo Parasca în 21 August a fost ales medic cercual pentru cercul Recea-Voila, comitatul Făgărașului.

Români distinși în străinătate Zilele trecute au fos transpuse legațiunei române din Paris diplomele expoșanților și congresiștilor cari au luat parte la al IX-lea congres internațional de igienă și demografie, ce s'a întrunit anul trecut la Madrid. Dl Dr. *Constantin Thiron* din Iași, fost președinte de secție al congresului, a obținut diploma de onoare, ear' dl farmacist *I. Berberianu*, din Constanța, diploma de argint.

Se duc Evreii. Cetim într'un ziar ieșian: Emigrările Evreilor din orașul nostru, catră America, cresc pe fiecare zi. Mai ales Dumineca cu trenurile de dimineța și seara pleacă cei mai mulți. Când trenul se pune în mișcare este un moment cât se poate de mișcător. Femei, rude, prieteni, toți plâng de par'că ar conduce la groapă pe cel-ce pleacă. În genere pleacă cei săraci. Mulți din ei n'au nici cheltuală de drum, atunci rudele lor ce sînt de mai nainte stabilite acolo, le trimit bilete de vapoare.

Alegere de protopresbiter. Pe 12 Septembrie st. vechiu e convocat sinodul protopresbiteral al *Buziașului*, diecesa Caransebeșului, spre a efectui alegerea de protopresbiter. Comisar consistorial e Dr. George Popovici, protopresbiterul Lugojului.

Necrolog. Primim următoarele anunțe funebre: Subscriși cu jale anunțăm, că preaiubitul frate *On. Nicolau Bene*, preotul gr.-cat. al *Sîntelui* în 24 August a. c. după ameazi la 3 ore — în anul 43 al etăței și 20 al preoției a răposat, atins de apoplexie chiar între împlinirea funcțiunei preoțești.

Un frate bun și preot devot și zelos deplângem în răposatul, care din toată inima sa și toate puterile sale bine a voit și bine a făcut la toți. Fie-i memoria binecuvîntată! Osîmintele răci se vor așeza la odihnă în cimiterul din loc la 26 August a. c. d. a. la 3 ore, ear' parastasul pentru repausul sufletului lui se va oficia la 28 August în biserică din *Sînteu*. În veci amintirea lui! *Sînteu*, la 25 August 1899. Alexandru Bene, canonic, Mihail Bene posesor, Ioan Bene, căpitan, Ana Bene, măritată Frențiu, ca frați și soră; Corneliu Bene, Leontina Bene măr. Boroș, Alexandru Bene, ca nepoți; Ilariu Boroș, profesor, ca afin.

— *Nicolau Rusan*, proprietar în Sâncel, după îndelungate și grele suferințe și-a terminat cursul vieței neobosite, în 27 August a. c., la 3 ore d. a., în etate de 67 ani și în 43-lea an al fericiței sale căsătorii. Rămășițele pămîntești ale neuitatului decedat se vor așeza spre vecinica odihnă, Mercuri, în 30 l. c., la 3 ore d. a., în grădina proprie. Cu profundă durere aducem aceasta la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților. Sâncel, 27 August 1899. Iudita Rusan născută Frățilă, ca soție; Petru Rusan, Luca Rusan, ca frați și soțiile lor; Maria Vlăsa, Emilia Precup, ca fiice; Alexandru Precup, ca ginere; Ioan Frățilă, Maria Aranyoși, ca cumnați.

Fuste salvatoare de vieață. Fata unguroaică Korpa Iuliș din Bichiș a căzut Duminecă în Criș. Cum însă Unguroaicele poartă pe ele un întreg magazin de rochii, Iuliș a noastră încă avea pe ea *septesprezece rochii*. Acestea s'au înfoiat deasupra apei și au ținut pe Iuliș la suprafață, așa că numai cu trupul gol până la brâu era în apă. Au mers după ea cu luntrea câțiva oameni dela mal și au scăpat-o.

Purtarea hainelor militare. Ministrul de război, aflând că mulți civili, mai ales lucrători, poartă cu predeclie haine militare folosite, blus, ori chipiu etc., ajunse în posesiunea lor pe cale ministrului inexplicabilă, și fiind de părerea, că aceasta deroagă demnității uniformei militare, a dat ordin, în înțelesul căruia cei-ce vând ori cumpără astfel de haine vor fi pedepsiți cu 300 fl.

Milionar pe neașteptate. Lucrătorul zidar Ioan Rózsay din Timișoara, pe cât de sărac era până acum, pe atât de bogat a devenit. Zilele trecute a căpătat o scrisoare recomandată din Bruxella, cu vestea, că sora lui vitregă 'i-a testat întreaga sa avere în sumă de un milion de florini. Rózsay, de origine din Böszörmény, încă de tiner se stabilise ca lucrător în Timișoara, unde s'a și căsătorit, luând de soție pe Rosalia Tiefler. Sora lui vitregă a fost luată la niște rudenii în Budapesta, unde a îndrăgit-o comerciantul Speier și a luat-o de nevastă. Speier s'a mutat la Bruxella, unde murind, a lăsat văduvei avere de un milion. Nu de mult a murit și ea, și neavând alte rudenii, a testat fratelui vitreg întreagă averea. Când conducătorul lucrului a explicat zilerului conținutul scrisoarei, acela a zis numai atâta: »E frumos, că sora mea 'și-a adus aminte de mine«. Apoi punând scrisoarea în sîn 'și-a continuat lucrul până seara. Întrebându-l tovarășii de lucru, că ce va face cu atâta putere de bani? 'i-a răspuns! »Imi voi face o casă, căci altora am făcut destule până acum«. Rózsay are doi copii.

Ucis de alcool. Țăranul ungur Fódor Márton din Feneșul-săsesc, Joi după amiază gostindu-se bine cu vinars și bere, peste noapte 'l-a lovit guta și a murit. Era om gras, cu stare bună Fódor, și nu avea copii.

Pentru vinars. Economul Nicolae Badiu din Zorlențul-mare (comitatul Caraș-Severin) a gostit în cărcimă pe flăcăii satului plătindu-le beutură. Când era să plece, flăcăii au cerut să le mai plătească o litră de vinars, dar' Badiu nu a voit. Pe drum flăcăii 'l-au ajuns și 'l-au bătut și împuns cu cuțitele până 'l-au omorât. După aceea s'au dus la casa lui Badiu și smulgând din pat pe ficiorul lui Badiu 'l-au bătut și străpuns cu cuțitele și pe acesta, așa încât ficiorul trage de moarte. Făptuitorii sânt arestați.

Srpska Matija, reuniunea culturală a Sârbilor ungureni, cu sediul în Neoplanta, își va ține adunarea generală din est-an în 7 Septembrie la Neoplanta. Cu această ocaziune Sârbii vor sârba și aniversarea de o 100 ani a nașterii lui *Ioan Svetici Hadjici*, întemeietorul reuniunii. Dintre reuniunile culturale ale naționalităților din țeara noastră »Matija« Sârbilor e cea mai bogată. Are avere în valoare de peste un milion și jumătate. *Tökölianul* din Budapesta încă e proprietatea Matije. Reuniunea s'a înființat în 1826 în Budapesta, de unde în 1864 'și-a transpus sediul la Neoplanta.

Pentru orientare. »Sieb. D. Tageblatt« scrie, că țărani cari aduc în piață bucate spre vânzare sânt de mulțori înșelați și păgubiți din partea comercianților de bucate. Ca dovadă istorisește următoarele două cazuri: Stefan Lupean din Mândra a vândut alaltăieri lui Iacob Löwi 6 hectolitri de bucate în preț de 30 fl. 30 cr., a căpătat dela agentul B. Rosenstein un bilet cu care se meargă la magazinul dela Poarta-Ognei, ca să predea marfa și să-și capete banii. Acolo însă sub pretext, că bucatele nu sânt de greutatea recerută au fost respinse, pe când la tirguială nici vorbă nu fusese despre aceasta. Tot prin astfel de apucături de nimic au fost șicanati încă șese oameni, și nu li-s'au luat bucatele până-ce nu au lăsat din preț o sumă însemnată. Cu câteva zile mai nainte a pățit astfel Dumitru Lomota din Ghijasa-inferioară. Oamenii sânt aduși astfel în starea strimtorată de a renunța la sume însemnate, ori de a-și duce bucatele înapoi în piață, unde timpul fiind înaintat nu mai capătă cumpărători. La lege în aceeași zi nu pot merge, pentru-că plânsori se pot da numai între orele 9—11. Proces contra înșelătorilor nu pot începe, fiindcă acela durează mult, ear' bieții oameni au lipsă de bani, ca să-și plătească dările.

Pentru evitarea astorfel de șicanări și trageri pe sfoară, economii nostri n'au decât să pretindă imediat, acolo în tîrg, prețul bucatelor vândute, — ori apoi arvună mare.

O înșelătorie țigănească. Din părțile *Bistriței* ni-se scrie: În 25 August o Țigană de laie a intrat la un Sas din *Dipșa*, — sat săsesc în drumul țerei spre *Bistrița*, — și a început a le bate capul cu vorbe de noroc, până-ce le-a spus că ei au bani în pivniță și încă mare sumedenie de bani. S'au și scoborît în pivniță, începând a săpa într'un colț dimpreună cu Țigana. Și au săpat mereu, până-ce vîd numai că Țigana scoate din țărînă un ban de argint. Țigana le spune, că au un butoiu de astfel de bani. Încurajați săpa mai departe, și Țigana afla mereu la bani de argint. Deodată Țigana se oprește. Mai departe nu putem săpa, — zise ea, — că-s bani rîi, păziți de smei, trebuie făcut boscoane, ca să-și putem scoate și eu le fac și-și scot dacă imi dați 200 fl. Apoi ea zise, că mai trebuie și 2 rînduri noue de vestminte, unul femeiesc și altul bărbătesc, că dacă o fi bărbat smeul, când ese de pe bani să îmbracă cu hainele cele bărbătești, ear' de va fi smeoaică cu cele femeiești.

Și nu aveau Sașii bani, dar' au umblat prin sat și cu greu au căpătat dela un Sas avut banii de trebuială. Întorcându-se acasă, Țigana 'și-a legat ochii, ear' Sasul 'i-a aruncat banii în poală.

S'au coborît din nou în pivniță, ducând și cele 2 vestminte. Ea a așezat la pîndă pe doi Sași în două colțuri, ear' pe Săsoaica în al treilea, zicându-le: Stați numai așa, dar' pentru capul vostru să nu vă mișcați ori să ziceți ceva, stați numai așa, că-ți vedem cum o trece pe lângă d-voastră smeul în haine bărbătești ori femeiești, după-cum va fi, smeul ori smeoaica. Stați numai cum v'am spus, că eu merg să fac afară boscoanele.

S'a dus Țigana și dusă a fost cu bani cu tot, înzădar o caută acum, că n'o mai află. Așa pățesc cei-ce cred Țiganilor și boscoanelor.

Se caută, pentru a fi cumpărată »Foia Poporului«, din anul 1897. Cei-ce o au de vânzare să binevoiască a ne înștiința, scriindu-ne și prețul.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Galtiu, 24 Aug. n. — În 19 Iulie n. o crimă s'a comis în comuna noastră. Autorul e un Jidan cu numele Goldstein, (nu Sâmi, dar' nu știu cum îl cheamă). Acest Jidan, dirigător economic la curtea lui *Glück*, fără multă vorbă a împușcat cu revolverul într'un servitor român, Teodor Breaz, om cu familie, în vîrstă de vre-o 47 ani, — pentru simplul fapt, că omul n'a voit să ridice un sac ce-î era prea greu. Anume se căra grăul în pod, și Jidanul a dispus să li-se dea cărătorilor saci mai mari ca de obicei, anume de câte 6 feldere. Plumbul revolverului 'i-a pătruns țărânului în brațul stîng, și 'i-s'a oprit în spate. Dacă nu se ferea, glonțul îi trecea la inimă. Atentatorul e om cu familie și el. Indată 'și-a transcris averea pe femeie, și s'a înștiințat singur la autorități în Alba-Iulia. Bietul Teodor Breaz a fost tratat în spitalul orășenesc din Alba-Iulia, de doi medici, Jidani și ei, dar' glonțul nu 'i-l-au scos din carne. Brațul stîng îi e paralisat, și bietul om incapabil de muncă e făcut cerșitor. Să vedem justiția ce dreptate îi va face față cu Jidanul, care 'i-a fost oferit 100 fl. să se împace, dar' n'a primit!

Alba-Iulia, 24 Aug. n. — La 20 August s'a dat aici o petrecere românească, în pavilionul din »grădina popilor«. Petrecerea a reușit foarte bine, atât în privința morală, cât și materială. Public numeros, din loc și întreg jurul. »Quadrille« și »Romana« au dansat câte 100—160 părechi. Costumul național a fost binișor reprezentat. Venitul curat, cam 70 fl., este destinat ambelor biserici române din loc.

Teaca, 28 August n. — Prin părțile acestea în urma ploilor, de vre-o câteva zile s'a răcit așa de tare, încât oamenii umblă îmbrăcați de iarnă. Teama tuturor era de brumă, de ceea-ce nici n'au scăpat, lăsându-se în noaptea spre 28 August o brumă nu prea groasă.

Coresp.

POSTA REDACȚIEI

Abonament nr. 2244 (Câmpeni). Ficiorul d-tale e prea înaintat în vîrstă, ca să-î primescă cineva de ucenic. Cearcă de altcum la măiestri din Abrud.

M. P. în Socaciu. Din România nu se dau vite aici la noi pentru iernat. Svonurile sânt false.

P. P. în Illadia. Destul de mare rușine pe preotul din satul d-v., dar' casul nu-l publicăm.

I. M. (nr. 1375). Dacă rugarea a fost dată prea tîrziu poate să aibă dreptate notarul; în acest cas trebuie să plătești, dar' poți să mai dai o rugare — tot acolo, unde ai dat-o și cea dintăiu, descriind casul.

C. C. în Huedin. Art. »Să ne ferim de rău« n'a sosit. Vă rugăm a-î trimite.

I. O. în D. »Foia Pop.« din 1897 nu se mai află de vânzare la noi; facem însă la cronică întrebare și dacă se va afla, vă vom înștiința tot aici.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 11-a după Ros., gl. 2, sft. 11.	res.	ap.
Dum.	22 Muc Agatonic	3 Mansuet	5 27 6 33
Luni	23 Muc Lup	4 Rosalia	5 28 6 32
Marți	24 Muc. Eutichie	5 Laurețiu	5 30 6 30
Merc.	25 A. M. A. Bartolom.	6 Magnu	5 31 6 29
Joi	26 Micii Adr. și Natal.	7 Regina	5 32 6 28
Vineri	27 Cuv. Pimeu	8 (+) N. Mar.	5 34 6 26
Sâmb.	28 Cuv. Moise Arapul	9 Gorgonie	5 36 6 24

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.
Luni, 23 August: Brui, Jucul-de-jos, Murș-Ozorheiu, Ungra.
Marți, 24 August: Deregneu, Geoagiu, Zeteleaca.
Mercuri, 25 August: Năsăud.
Joi, 26 August: Agnita, Ghiergio-Sân-Miclăuș.
Vineri, 27 August: Hâpos, Macfalău, Tășnad.
Sâmbătă, 28 August: Ciuc-Sepviz, Drașeu, Făgăraș, Turda.

La librăria „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții”, ediția III. (1895). fl. 1.75.
- „Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de *nuvele*:

- „În viltoare”, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

- Pădureanca. Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 19 bani.
- Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Toiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Flica a nouă mame Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărănioul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Rlăstoma de mamă. Legendă populară din giural Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare. Poveste francezească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărătnic. Novellă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Țeară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slav. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea preștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau bani.
- Nuscii-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni. Novellă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru. De Antoniu Ghislanțoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă. Comedie în 8 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. 44 bani.
- Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici. Novellă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“de
George Barițiu.Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.**Două cărți folositoare**

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:**INDREPTAR PRACTIC
IN
ECONOMIA RURALĂ**

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 or. mai mult.

Deschidere de prăvălie.Am onoare a face cunoscut onoratului public, că mi-am instalat
în piața de aici:

strada Cisnădiei nr. 43

prăvălie de primul rang, bine asortată cu marfă de

covoare de Brünn, depou de fabrică**în mare și în detail,**și fiind în poziția de a pune la dispoziția publicului tot felul de marfă din
bransa aceasta cu prețurile fabricii, rog pe onor. public să-mi onoreze**acest nou etablissement**

cu prețurile lui comande.

Cu distinsă stimă

Beni Menyász,depou de covoare de Brünn,
strada Cisnădiei nr. 43.

[39] 8—3

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— *Portrete frumoase.* —Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorici-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente
articoli asupra mersului istoric al luptelor
noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

Prețul 50 cr.

„Concordia“, societate comercială pe acții, Sibiu.

pune în vânzare

[31] 12—12

un vin excelent

garantat curat, cu prețul de 40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale.

Fabrică de casse. Subscrierul mi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la.**cassele sigure de foc și spargere,**cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

[8] 17—

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.